

Het getuigenis van Qumran

“Nieuwe grot ontdekt bij Qumran – maar zonder boekrollen”, berichtte het RD begin februari 2017. “Archeologen zeggen dat ze een twaalfde grot hebben gevonden waarin leden van de Dode Zeesekte 2000 jaar geleden boekrollen verborgen. De grot bevindt zich dicht bij Qumran, in een rotswand bij de noordwestelijke kust van de Dode Zee. (...) De archeologen vonden geen beschreven rollen. De kruiken die er lagen bleken leeg en gebroken. (...) Wel troffen ze een rol aan die klaargemaakt was om te worden beschreven. Verder vonden ze kruikdeksels, een leren draad om om een opgerolde rol te doen, een doek om om een rol te wikkelen en materiaal om de fragmenten van de manuscripten aan elkaar te bevestigen”¹.

Alleszins een opwindende ontdekking, al zal deze beduidend minder stof doen opwaaien dan de ontdekking van de elf eerdere grotten. Immers, volgens de berichtgeving bevatte deze grot namelijk geen boekrollen. Waarschijnlijk – althans, zo wordt aangenomen – is deze twaalfde grot ergens in de jaren '50 van de vorige eeuw al leeggeroofd. Evenwel, deze ontdekking geeft voldoende reden even stil te staan bij de betekenis en waarde van Qumran. Wat heeft Qumran ons te zeggen?

Krrrak...

Tijdens een Israëltreis bezocht ik Qumran. Qumran, gelegen aan de noordwestoever van de Dode Zee, twaalf kilometer ten zuiden van Jericho, is buitengewoon fascinerend. Immers, in Qumran werden indringende bevestigingen gevonden dat de Tenach – oftewel het Oude Testament, door Joden zo genoemd² – goddelijk is geïnspireerd en uiterst nauwkeurig overgeleverd. Wat was namelijk ook alweer het verhaal van Qumran?

Het begon allemaal met het geluid van een brekende kruik... We schrijven het voorjaar van 1947, aan de vooravond van de geboorte van de moderne staat Israël. In hetzelfde jaar heeft de VN ingestemd met resolutie 181 – bekend als het Verdelingsplan – waarin werd voorzien in een Joods nationaal tehuis in Palestina. Ondanks de Arabische landen en hun dreigementen deze Joodse staat de oorlog te verklaren. Middenin deze rumoerige tijd deed Mohammed adh-Dhib bij de Dode Zee een schijnbaar toevallige maar bijzonder intrigerende ontdekking. Zoekend naar een verdwaalde geit wierp deze bedoeïen een steen in een van de grotten aldaar. Vervolgens hoorde Mohammed, alleszins tot zijn verwondering, het breken van aardewerk. Misschien maar even checken... Daarop stuitte Mohammed op een aantal kruiken, gevuld met eeuwenoude boekrollen. De grotten van Qumran hadden hun schatten prijsgegeven. De Dode Zeerollen – althans: een gedeelte ervan – waren gevonden.

Dode Zeeschatten

Tussen 1947 en 1956 werden, verspreid over elf grotten, zo'n negenhonderd documenten gevonden. Vanuit archeologisch oogpunt gezien natuurlijk een buitengewoon waardevolle ontdekking! Echter, haar grootste waarde ligt evenwel op het geestelijk vlak, het gebied van God en geloof. Behalve van Esther, werden er fragmenten, gedeelten of hele kopieën gevonden van alle Boeken van de Tenach. Waaronder de zogenaamde Grote Jesajarol, een compleet afschrift van alle zesenzestig hoofdstukken van Jesaja.

Ruim duizend jaar ouder...

¹ “Nieuwe grot ontdekt bij Qumran – maar zonder boekrollen”, www.rd.nl, 9 februari 2017.

² Het Oude Testament heet bij de Joden TeNaCh. TeNaCh staat voor: 1.) Torah (Wet); 2.) Nebiim (Profeten); 3.) Chetubim (Geschriften).

Op deze Jesajarol willen we nader ingaan. Juist deze blijkt immers zeer belangwekkend. Om te beginnen vanwege zijn ouderdom. Onderzoeken dateren deze rol op ±200-100 v.C. Destijds – zo heb ik begrepen – gold de Codex Leningradensis uit de tiende eeuw na Christus als het oudst bekende manuscript van het Oude Testament³. De Grote Jesajarol uit grot I van Qumran was daarmee niet minder dan ruim duizend jaar ouder! Bovendien – en daarmee groeit de omvang van het wonder – was de tekst nagenoeg hetzelfde...! Er blijken slechts weinige minieme verschillen te bestaan. Een enkele ‘jota of tittel’ – om daarmee een woord van de Here Jezus te lenen – maar uitdrukkelijk zonder dat daardoor de boodschap verandert of geweld wordt aangedaan. Met andere woorden: de boodschap, beter gezegd: de profetie, van Jesaja blijft intact, ongeschonden. Verbazingwekkend nietwaar, ja adembenemend! Begrijpt u, lezer(es), wat dat inhoudt? Het betekent dat God kennelijk heeft gewaakt over het kopiëren van de Tenach. Ongetwijfeld hebben we daardoor vandaag nog steeds volkomen betrouwbare handschriften die overeenkomen met de oorspronkelijk geïnspireerde tekst van de Bijbel(boeken).

Jesaja 53: een voorzegging

Vervolgens leidt de datering van de Grote Jesajarol – ongeveer 200-100 v.C., zoals hierboven al gezegd – tot een kostbare conclusie. Daarmee werden namelijk critici – critici, die beweerden dat een Deutero-Jesaja (tweede, andere, Jesaja) na Christus de hoofdstukken 40 t/m 66 schreef – voorgoed de mond gesnoerd. De consequentie daarvan zou immers ernstig en verstrekkend blijken: hoofdstuk 53 bijvoorbeeld zou daardoor namelijk van haar kracht worden beroofd. Zoals hoogstwaarschijnlijk wel bekend beschrijft Jesaja 53 de omwandeling van de Messias, inclusief nauwkeurige details over Zijn intense lijden, sterven, begrafenis en triomferende verrijzenis. Details die in Jezus van Nazareth volledig en accuraat werden vervuld⁴. Volgens de critici echter betrof het geen vooruitblik maar een terugblik. Oftewel: achteraf geschreven geschiedenis. De vondst in Qumran bewijst evenwel het tegendeel: Jesaja 53 blijkt wel degelijk een voorzegging – of: vooraf geschreven geschiedenis – , opgetekend rond 700 v.C.

De waarde van Qumran

Terugkerend naar de titel waarmee we begonnen: de werkelijke waarde van Qumran wordt gevonden in haar getuigenis. Zeventig jaar geleden werden in Qumran stille maar luidspreekende getuigen ontdekt van de nauwkeurige overlevering van de Tenach. Niet tevergeefs heeft God, zoals gesteld wordt in Romeinen 3:1-2, Zijn woorden aan het Joodse volk toevertrouwd. Bovendien werd haar goddelijke inspiratie duidelijk aangetoond. Immers – gezegd vanuit Jesaja 46:10a: Vanouds werden dingen verkondigd die nog niet waren geschied. Zoals bijvoorbeeld dingen betreffende de Messias. Alleen God kan de toekomst voorzeggen. Daarom kan de Bijbel alleen door Hem zijn ingegeven.

De Bijbel is betrouwbaar. We kunnen erop bouwen, voor tijd en eeuwigheid. Daarvan getuigt Qumran. Ik besluit daartoe met een citaat: “Achter alle mensenhanden die aan dit Boek [bedoeld wordt: de Tenach – JCvdH] gewerkt hebben, zien we de hand van de God van die mensen”⁵.

J.C. van de Haar

3 Alexander Schick, vermaard expert op het gebied van de Dode Zeerollen, stelt bijvoorbeeld: “Vóór de vondsten van Qumran stamde het oudste Hebreeuwse manuscript van de Bijbel slechts uit de tiende eeuw na Christus (de zogenaamde Codex Leningradensis)” (“Het geheim van de boekrollen van Qumran”, *Middernachtsroep*, juni 2016).

4 Zie voor verdieping daarin: J.C. van de Haar, *Verwond & Verbrijzeld – Studies over Jesaja 53*.

5 Ds. W.J.J. Glashouwer / Dr. W.J. Ouweneel, *Het ontstaan van de Bijbel*, pagina 66.